

Malaki

«Malaki pəyğəmbər»

¹ Pərwərdigardın Malakiyə yükləngən wəhiy, u arqılıq İsrailə kəlgən: —□

Birinqi munazirə — Hudaning İsrailə boləqan muhəbbiti

² — Mən siləni səyüp kəldim — dəydu Pərwərdigar, — birək silər: «Sən bizni kəndəkmu səyüp kəlding?» — dəysilər.

Əsaw Yəqubqa aka boləqan əməsmu? — dəydu Pərwərdigar, — birək Yəqubni səydüm, ■

³ Əsawə nəprətləndim; uning taqlirini qəl kildim, mirasini qəl-bayawandiki qılberilərgə tapxurup bərdim.□ ⁴ Edom: «Biz wəyran qılinduk, birək biz harabiləxkən jaylarni qaytidin qurup qikimiz» — desə, samawi qoxunlarning Sədari boləqan Pərwərdigar mundək dəydu: —

— Ular kuridu, birək Mən ərüymən; həklər ularni «Rəzillikning zemini», «Pərwərdigar

□ **1:1 «yükləngən wəhiy»** — ibraniy tilida «massa» degən bir söz bilənla ipadilini. U «adəmni qorqunqqa salidiqan wəhiy» həm «pəyğəmbərnin zimmisigə yükləngən bir wəzipə» degən ikki məni öz içigə aləqan boluxi mumkin. ■ **1:2** Rim.

9:13 □ **1:3 «Yəqubni səydüm, Əsawə nəprətləndim»** — «palanqini səydüm, postanqioğa nəprətləndim» degənlik ibraniy tilida adətə «palanqini talliwaldim, postanqini rət kildim» degən məni birkədər təkitləydiqan ibarə idi.

mənggügə ʔəzəplinidiʔan əl» dəp ataydu.
 □ ⁵ Silərninq kəzliringlar buni kərüp:
 «Pərwərdigar Israil qəgrasining sirtida
 uluʔlandi!» — dəysilər.□

Ikkinqi munazirə — kahinlarning wapasisliqi

⁶ — Oʻqul atisini, kul igisini hərmətləydu; əmdi
 Mən ata bolsam, hərmitim kəni? Igə bolsam,
 Məndin bolʔan əyminix kəni? — samawi
 qoxunlarning Sərdari bolʔan Pərwərdigar
 silərgə xundak dəydu, i Mening namimni
 kəmsitkən kahinlar!
 Birak silər: «Biz nemə kilip namingni
 kəmsitiptuk?» — dəysilər.□

□ **1:4 «Ular , yaʔni Edomlar** quridu, birak Mən ərüymən;
 həklər ularni «Rəzillikning zemini», «Pərwərdigar mənggügə
 ʔəzəplinidiʔan əl» dəp ataydu» — Edom həlqi Israilʔa hərdaim
 ʔəqmənlik-adawət saklap kəlgənidi. Ahirki zamanda ularning
 zemini pütünləy adəmzatsiz bolup, «ot-güngürt kəydüridiʔan»,
 jinlarning makani bolidu (məsilən, «Obadiya»ni, «Yəx.»
 34-babni kərüng). Huda Israilʔa: «Mana Edom zemini
 hərdaim tajawuz kilinip, xəhərliri bügüngə kədər harabilikdə
 turuwatidu, silərninq əhwalinglar ulardın kəp əwzəl, silərdə
 ibadəthana, xəhərlər wə aram-tinqlik bar, ulardın obdan sawak
 elinglar!» degəndək bolsa kerək. Edomʔa tajawuz qilʔanlar
 Babilliklar (miladiyədin ilgiriki 587-586-yili) wə Ərəblərni
 (550-460-yili) əz iqigə aloqan. □ **1:5 «Silərninq kəzliringlar
 buni kərüp: «Pərwərdigar Israil qəgrasining sirtida
 uluʔlandi!» — dəysilər»** — demək, yat əllər (əyni qaoʻdiki
 butpərəs həklər) Hudaning kəlgüsida Edomning üstidin həküm
 qikarʔanlikini kərüp, dərwekə Uning tirik Huda iʔanlikini
 etirap qilidu. □ **1:6 «kahin»** — mukəddəs ibadəthanida
 puqralar üqün məhsus qurbanlikni kəydürgüqi hadim.

⁷ Silər kurbangahim üstigə buloqanoqan ozukni sunisilər; andin silər: «Biz nemə kılıp seni buloqap koyduk?» — dəysilər; əməliyəttə silər: «Pərwərdigarning dastihinining tayini yoktur» — dəysilər.□

⁸ Kor malni kurbanlikka sunsanglar, bu kəbihlik əməsmu? Tokur yaki kesəl malni kurbanlikka sunsanglar, bu kəbihlik əməsmu? Həzir buni sening waliyingoqa sunup bak; u səndin hursən bolamdu? Sanga yüz-hatirə kılamdu? — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boloqan Pərwərdigar.□

⁹ — Əmdi, keni, silər Təngridin bizgə xəpkət kərsətkəysən dəp ətünüp bekinglar; qolunglardin muxular kəlgəndin keyin, U silərdin hərəkəndikənglarni qobul kılamdu? — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boloqan Pərwərdigar.

¹⁰ — Aranglardin dərwezilarni etip koyoqudək birsi qikmamdu? Xundak bolqanda silər kurbangahimda bikardin-bikar ot

□ **1:7 «Pərwərdigarning dastihinining tayini yoktur»** — «Pərwərdigarning dastihini»ni qandak qūxinimiz? Muqəddəs ibadəthanida Hudaqa atap beqixlanoqan həmmə kurbanlik wə ularoqa qoxuloqan «axlik hədiyə» wə «xarab hədiyə» katarliklarning həmmisi «Pərwərdigarning dastihini» dəp ataloqan. Kaqinlarning bu dastihandiki bəzi kurbanliklardin bir kismini yeyix hokuk-imtiyazi bar idi. □ **1:8 «Kor malni kurbanlikka sunsanglar, bu kəbihlik əməsmu? Tokur yaki kesəl malni kurbanlikka sunsanglar, bu kəbihlik əməsmu?»** — Musa pəyoqəmbərgə qūxürülgən kanun boyiqə, hər bir kurbanlik nuqsansiz boluxi kerək idi. Kor, tokur, kesəl mal buyaqta tursun, hətta kiqukkinə daq bolsimu bolmaytti («Law.» 22-babni, «Qan.», 15:19-21ni kəring).

kalap yürməyttinglar. Mening silərdin heq hursənlikim yok, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boləqan Pərwərdigar, — wə qolunglardin heqkandəq «axlik hədiyyə»ni qəbul qilməymən. □ ■

Hudaning namini buləqax

¹¹ Kün qıqərdin kün patərqə Mening namim əllər arisida uluq dəp qərilidu; hərbi jayda namiməqə huxbuy selinidiqan bolidu, pak bir «axlik hədiyyə» sunulidu; qünki namim əllər arisida uluq dəp qərilidu, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boləqan Pərwərdigar. □

¹² Birəq silər bolsəqlar: «Pərwərdigarning dastihini buləqəqan, uning mewisi, yəni ax-ozuqi nəprətliktur» — deqininglarda, silər uni

□ **1:10 «Arəqlərdin dərwəziləri etip qəyqudək birsı qıqmamdu?»** — birsı ibadəthanining dərwəziləri etiwətsə, kəhınlar yəki bəxqılar Huda aldiqə muxundəq «napak qurbanliklər»ni heq elip kirəlməytti. ■ **1:10** Yəx. 1:11; Yər. 6:20; Am. 5:21, 22. □ **1:11 «Kün qıqərdin kün**

patərqə Mening namim əllər arisida uluq dəp qərilidu; hərbi jayda namiməqə huxbuy selinidiqan bolidu, pak bir «axlik hədiyyə» sunulidu» — «huxbuy selinidiqan bolidu» deqən peilning xəkli bək aləhidə, yat əllər arisidiki bəzilər Hudaqə ibadət qılqanda həttə «bəx kəhın»qə ohxəx «huxbuy yəndurux» imtiyaziqə erixidu, dəp puritidu. **«pak bir «axlik hədiyyə» sunulidu»** — ibranıy tilida «pak» deqən bu səz intayin aləhidə bolup, qurbanlik-hədiyyələrinə «pak» (yəki bəzidə «nuqsənsız»)likini təswirləydiqan adəttiki səzlərgə qəriqənda, «tehimu pak»likni bildüridu. Demək, əllər (Yəhədiy əməslər) arisidiki bəzilər Hudaqə ibadət qılqanda «Təwrat dəwrdikilər»din tehimu yəxsi, tehimu pak birhil hədiyyəni Hudaqə sunalaydu... Bu ıxlar İnqildə xərhlinidu (məsilən, «Rim.» 12:1-2).

haram қилісілەر; ¹³ wə silər: «Mana, nemidegən awariqilik!» dəysilər wə Manga қарап dimioqinglarni қакісілەر, — дэyду samawi қохунларning Сəрдари болоқан Пərwərdigar, — silər yarıланоқан, tokur ҳам kesəl mallarni elip kelisilər. Қurbanlik-һədiyiləрни xu peti elip kelisilər; Mən buni қолunglardin қобул қіламdimən? — дэyду Пərwərdigar.□

¹⁴ Bərhək, padisida қоққар turup, Rəbkə қілоқан қəsimini ada қіlix үқүн bulоқаноқан nərsini қurbanlik қіlidioқан aldamқи lənətkə қalidu; qünki Mən uluқ Padixaһdurmen, namim əllər arisida һərmətlinidioқан bolidu, — дэyду samawi қохунларning Сəрдари болоқан Пərwərdigar.□

2

¹ — Əmdi, һəy kaһinlar, bu əmr-pərman silərgə

□ **1:13 «...Manga қарап dimioqinglarni қакісілەر»** — yaki «...uningоқа қарап dimioqinglarni қакісілەر» — demək, Hudaning dastihiniоқа. **«silər yarıланоқан... mallarni elip kelisilər...»** — «yarıланоқан ... mallar» bəlkim yirtқuқ һaywan təripidin yarıланоқан. Bundak gəxni һəтта adəm yesimu bol-maytti (Təwrat, «Mis.» 22:31). Bəzi alimlar bu sөz kala-qoylar «kixilər təripidin bulang-talangda tutuwelinоқан» degən mənidə dəp қaraydu. □ **1:14 «...Rəbkə қілоқан қəsimini ada қіlix үқүн bulоқаноқан nərsini қurbanlik қіlidioқан aldamқи lənətkə қalidu»** — Hudadin bir ixni tiləydioқан yaki Hudaоқа təхəkkür eytməқи болоқан Israillar bəzidə alahidə bir қurbanlik қіlixқа қəсəм iқidu, birak «Hudaоқа esil malni sunimən» dəp қəсəм iқkən bu «aldamқи» uning орnioқа «napak» (қotur, deқи bar) bir malni alməxturuwetidu.

qüxti: —

² Silər anglimisanglar, namimoqa xan-xərəp kəltürüxkə kəngül qoymisanglar, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boləqan Pərwərdigar, — Mən aranglarəqa lənətni qüxürüp əwətimən; silərnin bərikətliringlarəqimu lənət qilimən. Bərək, Mən allıqəqan ularəqa lənət okudum, qünki silər *xəripimgə* kəngül qoymidinglar. ■

³ Mana, Mən uruqliringlarəqa tənbiş berimən, silərnin yüzünlərgə pok, heytinglardiki pokni sürimən; birsi silərnin xu pok bilən billə apirip taxlaydu. □ ⁴ Xuning bilən silər Mening silərgə bu əmrni əwətkənlikimni bilisilər, məksət, Mening Lawiy bilən tüzgən əhdəmning sakliniwerixi üqündur, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boləqan Pərwərdigar. □

⁵ — Mening uning bilən tüzgən əhdəm həyatlıq həm aram-hatirjəmlilik elip kelidu; uni Məndin qorqsun dəp bularni uningəqa

■ **2:2** Law. 26:14; Qan. 28:15 □ **2:3 «Mana, Mən uruqliringlarəqa tənbiş berimən»** — ibraniy tilidimu uyoqur tiləqə ohxax, «uruk» degən söz həm ziraətlərnin danliri həm adəm pərzəntlirini kərsitidu. Bəlkim bu yərdə kəstən ikki bislik mənədə ixlitilən. **«heytinglardiki pok»** — heyttiki nuroqun qurbanlıq qilinqan mallarning poklirini kərsitidu. Qurbanlıq qilinqan mallarning poklirini ibadəthanidin elip qikip sirtta kəydürüwetix kaşinlarning məs'uliyiti idi (məsilən, «Mis.» 29:14, «Law.» 4:11). □ **2:4 «Mening Lawiy bilən tüzgən əhdəm»** — «Lawiy» həzriti Yəqubning 12 oqlidin biri idi, xunga İsrailning 12 kəbilisidin biri boləqan. Musa pəyoqəmbərnin dəwridə Huda kaşinlıq hizmitini Lawiy kəbilisigə tapxuroqan («Mis.» 32-bab, «Qəl.» 25-bab, «Qan.» 11:8-33-ayətlərnin kəring).

bərdim; u Məndin qorqup namim aldida titrigənidi. ⁶ Aqzidin həqiqətning təlim-tərbiyisi qüxmigən, ləwliridin nahəklik tepilmioğan; u aramlıq-hatirjəmlük həm duruslukta Mən bilən billə mangoğan, nuroqun kixilərnı kəbihliktin yanduroğan. ⁷ Qünki kahinning ləwliri ilim-bilimni saklıxi kerək, həklər uning aqzidin Təwrat-kanunini izdixi lazim; qünki u samawi qoxunlarning Sərdari boləğan Pərwərdigarning əlqisidur.

⁸ — Birak silər yoldin qətnəp kətinglər; silər nuroqun kixilər üqün Təwrat-kanunini putlikaxangoğa aylanduruwətinglər; silər Lawiy bilən tüzülgən əhdini buzoqansilər — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boləğan Pərwərdigar, ⁹ — xunga Mən silərnımu pütün həlkə aldida nəprətlik wə pəskəx kildim, qünki silər yollirimni tutmioğan, xundakla Təwrat-kanunini ijra qıləqanda bir tərəpkə yan baskan.

Həlkəning wapasızlığı

¹⁰ — Bizdə bir ata bar əməsmu? Bizni Yaratquqı pəkət birlə Təngri əməsmu? Əmdi nemixkə hər birimiz öz kərindiximizə wapasızlik kılıp, ata-bowilirimiz bilən tüzgən əhdisini buləqaymız? □

¹¹ Yəhuda wapasızlik kildi, Israilda həm Yerusalemda yirginlik bir ix sadir kilindi; qünki Yəhuda Pərwərdigar səygən mukəddəs jayini

□ **2:10 «Bizdə bir ata bar əməsmu?»** — 10-17-ayətlərgə qariəqanda, «ata» degən Hudani kərsitidu. Birak bəzi alimlər u «həzriti İbrahim»ni kərsitidu, dəp qaraydu.

buloqap, yat bir ilahning kizini əmrigə aldi.

□ 12 Undak kılquqi, yəni azduruquqi bolsun, azduruluquqi bolsun, samawi qoxunlarning Sərdari bolqan Pərwərdigarqa «axlıq hədiyyə»ni elip kəlgüqi bolsun, Pərwərdigar ularni Yaqupning qedirliridin üzüp taxlaydu.

13 Silər xuningdək xundak kilisilərki, qurbangahni kəz yaxliri, yioqa, ah-zarlar bilən kaplaysilər — qünki U kurbanlıq-hədiyyilərgə heq karimaydioqan boldi, uningdin heq razi bolmay qolunglardin qobul kılmaydioqan boldi.□ 14 Birak silər: «nemixka?» dəp soraysilər.

— Qünki Pərwərdigar sən wə yaxlıqingda alqan ayaling otturisida guwahqi bolqanidi; sən uningqa wapasizlik kılding, gərqə u sening həmrahing wə sən əhdə tüzgən ayaling bolsimu. 15 Huda *ər-ayalni* bir kılqan əməsmu? Xundakla, buningqa Rohini kalduroqan əməsmu? *Huda* nemixka ularni bir kıldi? Qünki U ulardin ihlasmən pərzənt kütkenidi.

□ 2:11 «yat bir ilahning kizini əmrigə aldi» — «yat (əjnəbiy) bir ilahning kizi» bu yərdə eytiloqini, qətəllik bir kiz bilən toy kılıx əməs, bəlki butqa qokunidioqan bir kiz bilən toy kılıx. □ 2:13 «qurbangahni kəz yaxliri, yioqa, ah-zarlar bilən kaplaysilər» — muxu «kəz yaxliri» Huda həlkning dua-tilawətlirini (qurbanlıqlar bularqa qoxuloqan bolsimu) anglimioqandin keyin, ularning kəzidin qıqқан yax bolsa kərək. Bəzi alimlar 14-ayətkə qarioqanda kəz yaxlirini wapasizlikqa uqrioqan ayallarningki, dəp qaraydu (ayallar adəttə qurbangah aldida kərünsə bolmaytti, birak ularning azablıq yaxliri Huda aldida «qurbangahimni kaplioqan» dəp hesablioqan). Bu kəzkarax orunluqtək bolqini bilən biz birinqi qaraxta bolimiz.

Əmdi hər biringlar öz kəlb-rohinglaroqa diqqət kilinglar, heqkaysisi yaxlikta aloqan ayaliqoqa wapasizlik kilmisun! □ 16 Qünki Mən talak kilixka oqturmən, dəydu Israilning Hudasi Pərwərdigar, — xuningdək öz tonioqa zomburluk qaplasturuwaloquqioqa eqmən, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari bolqan Pərwərdigar.

— xunga kəlb-rohinglaroqa diqqət kilinglar, heqkaysinglar wapasizlik kilmanglar! □

□ 2:15 «Huda ər-ayalni bir kiloqan əməsmu? Xundakla, buningoqa Rohini kalduroqan əməsmu? Huda nemixka ularni bir kildi?» — ayətning birinçi qismining tərjimiliri hərhil. Ulardin biri: «Kimdə Rohtin (yəni, Hudaning Rohidin) azrak bar bolsila, hərgiz undak qilmaydu». İbraniy tilida bu yərnı qüxinix təs. Bəzi alimlarmu bu ayətni İbrahimning pərzənt kərəy dəp, Həjərnı elixi Sarahka bir hil wapasizlik bolqanlıqini bildüridu, dəp qüxinidu. Birak omumiy mənisi həmmigə ayanki, Huda wapasizlikka wə (gərqə Təwrat dəwridə Huda Musa pəyqəmbər arkilik talak berixkə ruhsət bərgən bolsimu) talak berixkə eq (16-ayətnimu kərüng). □ 2:16 «mən talak kilixka oqturmən, dəydu Israilning Hudasi Pərwərdigar, — Xuningdək öz tonioqa zomburluk qaplasturuwaloquqioqa eqmən» — kona zamanlarda birsi öz qapinini yaki tonini məlum bir kizning üstigə yapqan bolsa, bu hərəkət bu kizə qoqdioquqı bolimən, uni əmrimgə alimən, degənni bildürətti («Rut» 3-bab, «Əz.» 16-babni kərüng). Birak muxundak ərlər ayalliriqə qoqdioquqı bolmayla qalmastin, ularoqa hərhil zulum-zorluqlarnı qilatti yaki ahirida ularni talak qilatti; andin keyin (11-ayət) butpərəs kiz bilən toy qilatti. Baxka birhil tərjimisi: ««Qünki u öz jorisioqa eq bolup, uni talak kiloqan wə xundakla zorawanlik bilən tonini yapqan» dəydu Israilning Hudasi Pərwərdigar». By tərjimə toqra bolsa, Təwrat dəwridə Pərwərdigarning: «eqmənlik talak berixkə səwəb bolmaydu» degən həkümini bildüridu.

Əhdə əlqisi kelidu - təyyar bolunglar!

17 — Silər sözliringlar bilən Pərwərdigarning səwr-takitini qoymidinglar, andin silər: «Biz nemə kılıp Uning səwr-takitini qoymaptuk?» — dəysilər.

Səwr-takitini qoymıqanlıqlar bolsa dəl: «Rəzillik kılquqi Pərwərdigarning nəziridə yahxidur, U ulardin hursən bolidu»; yaki «Adalətni yürgüzgüqi Huda zadi nədidur?» — degininglərdə bolmamdu!

3

1 — Mana əmdi Mən Öz əlqimni əwətimən, u Mening aldimda yol təyyarlaydu; silər izdigən Rəb, yəni silər hursənlik dəp bilgən əhdə Əlqisi Öz ibadəthanisiqə tuyuksiz kiridu; mana, U keliwatidu, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari

boloqan Pərwərdigar. □ ■

² — Birak Uning kəlgən künidə kim qidiyalisun? U kərüngəndə kim turalisun? Qünki U tawliqıuqining oti, kirqining akartkuq xoltisidək bolidu; ³ U kümüxnı tawliqıuqi həm erioqdiqıuqidək tawlap olturidu; Lawiyning balilirini saplaxturidu, ularni altun-kümüxnı tawliqandək tawlaydu; xuning bilən ular Pərwərdigarqa həkkanıylikta kılinoqan kurbanlik-hədiyəni sunidu. ■

⁴ Andin Yəhuda həm Yerusalemning kurbanlik-hədiyiliri Pərwərdigarqa kona zamanlardikidək, ilgiriki waqıtlardikidək xerin bolidu. ⁵ Mən hesab elixka silərgə yəkin kelimən; Mən sehırgərlərgə, zinahorlarqa,

□ **3:1 «Mana əmdi Mən Öz əlqimni əwətimən»** — ibraniy tilida «Mana, Mən! Mən Öz əlqimni əwətimən,...». **«silər izdigən Rəb, yəni silər hursənlik dəp bilgən əhdə Əlqisi Öz ibadəthanisioqa tuyuksız kiridu»** — bəzilər «yəni»ni «wə» dəp tərjimə kılıp «silər izdigən Rəb wə silər hursənlik dəp bilgən əhdə əlqisi öz ibadəthanisioqa tuyuksız kiridu» dəp tərjimə kılidu. Ləkin undak tərjimə toqra bolsa, demək ikkinqi əlqi Rəb Əzi bolmisa, ibadəthanini qandakmu uning «Əz ibadəthanisi» degili bolsun? Alimlarning kəpinqisining pikriqə, xundakla bizningqə, bu ayət boyiqə ikki əlqi kelidu; (1) Rəbning yolini təyyar kıldioqan əlqi («Mening əlqim») wə (2) uningdin keyinki Rəb Əzi; Rəb yənə «Əhdə Əlqisi» dəpmu atilidu. Bu ikki əlqi, xundakla «Əhdə Əlqisi»ning mənisi toqruluk «koxumqə sez»imizdə tohtilimiz. Bu əlqining əwətilixi Hudaning həklərləning etikadisiz ərz-dadlırioqa boloqan jawabidur. Xunga «silər izdigən» wə «silər hursənlik dəp bilgən» degənlərnı kinayilik gəp dəp qüxiniximiz kerək. ■ **3:1** Mis. 23:20-22; Yər. 31:31-34; Əz. 36:26-28; Mat. 3: 11-12; 11:10; 24:12-16; Mar. 1:2; Luqa 1:76; 7:27; Yh. 2:13-17; Yəx. 40:3; İbr. 8:6; 12:24 ■ **3:3** Ros. 6:7

yaloqan kəsəm iqqüqilərgə, mədikarlarning həqqini tutuwelip bozək kılquqılaroqa, tul hotunlar həm yetim-yesirlarni harlıquqılaroqa, yat adəmlərnı öz həqqidin ayırıwətküqilərgə, xuningdək Məndin heq kərkmiqanlaroqa tezdin əyibligüqi guwahqi bolimən, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari bolıqan Pərwərdigar. □ ■ ⁶ Qünki Mənki Pərwərdigar əzgərməsturmən; xunga silər, i Yaqupning oqulliri, tügəxmigənsilər. □ ■

⁷ — Ata-bowiliringlarning künliridin tartip silər bəlgilimilirimdin qətnəp, ularni heq tutmiqansilər. Mening yenimoqa kaytip kelinglar, Mən yeninglaroqa kaytimən, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari bolıqan Pərwərdigar, — birək silər: «Biz kandaqmu kaytip kelimiz?» — dəysilər. ■ ⁸ Adəm Hudaningkini bulisa bolamdu? — Birək Manga Meningkini bulap kədinglar. Silər yənə: «Biz kandaqsigə Sanga bulangqilik kiliwatimiz» — dəysilər. Silər «ondin bir» ülüx əxriliringlarni həm «kətürmə hədiyələr»ni

□ **3:5 «tezdin əyibligüqi guwahqi bolimən»** — baxqa birhil tərjımisı «mahır əyibligüqi guwahqi bolimən». ■ **3:5** Mis. 20:7; 22:22; Qan. 24:17; Am. 2:7 □ **3:6 «Mənki Pərwərdigar əzgərməsturmən»** — Huda əzgərməs bolsa, Uning İbrahim pəyoqəmbərgə əwladliri İsrail toqruluk bolıqan wədilirimu əzgərməstur. **«xunga silər, i Yaqupning oqulliri, tügəxmigənsilər»** — baxqa birhil tərjımisı: «xunga silər, i Yaqup oqullirimu heq əzgərmigən». ■ **3:6** Zəb. 33:11-12; Pənd. 19:21; Yəx. 14:26, 27; 25:9; 46:10. ■ **3:7** Zək. 1:3

sunʻininglarda xundak kilisilər! □ 9 Silər eoʻir bir lənətkə qaldinglar, qünki Manga bulangqilik kiliwatisilər — silər bu pütkül «yat əl» xundak kiliwatisilər! □ 10 Əmdi öyümdə axlik bolux üqün pütkül «ondin bir» ülūx əxrini ambarʻa elip kelinglar wə xundakla Meni sinap bekinglar, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari bolʻan Pərwərdigar — Mən asmanni derizilirini qong eqip silərgə patquzalmioqudək bir bərikətni təküp beridiʻanlikimni kərüp bakmamsilər? 11 Xundak bolʻandila Mən silərnı dəp yənə yalmioquqini əyibləymən, u toprikinglardiki mewilərnı wəyran qilmaymən; silərnı baq-etizliringlardiki tal üzümlər wəqitsiz təkülüp kətməydu, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari bolʻan Pərwərdigar. □ 12 — Xuning bilən barlik əllər silərnı bəhtlik dəp ataydu, qünki yeringlar adəmni huzurlanduridiʻan bir zemin bolidu, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari bolʻan Pərwərdigar.

Halayik yənə qarxilik kərsitidu

□ 3:8 «**kətürmə hədiyyə**» — muxu hil qurbanlik bir tərəptin bəzi qurbanliklardin kaʻinlar üqün ayriwetilgən bir qismini, yənə bir tərəptin Hudaʻa atap beʻixliʻan hərhil (məyli muqəddəs kanun bekitkən yaki ihtiyari bilən bolʻan) nərsilərnı təswirləydu. □ 3:9 «**Silər bu pütkül «yat əl» xundak kiliwatisilər**» — «yat əl» muxu yərdə Hudaning intayin kinayilik gepi. Həlk Uningʻa yat bolup, butpərəs bir əlgə ohxaydu. □ 3:11 «**mən silərnı dəp yənə yalmioquqini əyibləymən**» — «yalmioquqi» bolsa hərhil ziyanlik haxarət-haywanlarnı (məsilən, gekətkini) kərsitixi mumkin.

13 — Silərning sözliringlar Manga qattıq tögdi, dəydu Pərwərdigar, — birək silər yənə: «Biz sən bilən qarxilixidiqan nemə söz kildük?» — dəysilər. ■

14 — Silər: «Hudaning hizmitidə bolux bihudiliktur» həm: «Uning tapxurukini qing tutuximiz wə samawi qoxunlarning Sərdari bolqan Pərwərdigar aldida matəm tutqan kixilərdək yüruximizning nemə paydisi?» — dəysilər, 15 həm xuningdək: «Təkəbburlarni bəhtlik dəp ataymız; rəzillik kılquqılar ronək tapidu; ular bərəkək Hudani sinaydu, birək qutulup ketidu» — dəysilər.

16 Pərwərdigardin əyminidiqanlar *buni anglap* pat-pat bir-biri bilən mungdaxti; Pərwərdigar uni nəzirigə aldi, sözlirini anglidi. Xuning bilən Pərwərdigarning aldida Uningdin qorqup, Uning namini seşinqanlar üqün əslətmə bolqan bir hatirə kitab yezildi.□

17 — Bu kixilər bolsa Özümning alahidə gəhərimni yiqqan künidə Meningki bolidu — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari bolqan Pərwərdigar — wə Mən huddi adəm öz hizmitidə bolqan oqlıqə iqini aqrıtqandək ularqə iqimni aqritimən. ■

18 Silər qayıtp kelisilər wə həkqaniylar bilən

■ 3:13 Ayup 21:14, 15.

□ 3:16 «Xuning bilən Pərwərdigarning aldida Uningdin qorqup, Uning namini seşinqanlar üqün əslətmə bolqan bir hatirə kitab yezildi» — bu kitabni kəyərdə, asmanda yaki zeminda, yaki kim yazqanlıqı deyilmigən.

■ 3:17 Mis. 19:5; Yh. 10:29; Yəx. 62:3; Fil. 4:1; 1Tes. 2:19

rəzillərni, Hudaning hizmitidə boləqanlar bilən bolmioqanlarni pərk etələysilər.□

4

Ahirki zaman — Pərwərdigarning küni

¹ — Qünki mana xu kün, humdandək keydürgüqi kün kelidu; hər bir təkəbburluk qıloquqi həm hər bir rəzillik qıloquqi pahaldək bolidu; xu kelidioqan kün ularni keydürivetidu, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boləqan Pərwərdigar, — ularqa nə yiltiz nə xah qaldurulmaydu. ■ ² Ləkin namimdin əyminidioqan silər üqün, qanatlırida xipa-dərman elip kelidioqan, həqqaniylikni parlitidioqan Quyax ornidin turidu; silər talaqa qıqıp bordaq mozaylardək qıyqıtıp oynaysilər; □ ³ silər rəzillərni qəyləp dəssiwetisilər; ular Mən təyyarlıqan künidə tapinglar astida kül bolidu, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boləqan Pərwərdigar.

□ **3:18 «Silər kaytip kelisilər»** — ahirki zamanda, Israillarning qaldısının öz zəminigə kaytip kelixi yaki ölümündən tirilixini kərsitidu. ■ **4:1** Yo. 2:10, 31; 3:15; Yəx. 2:12-22; 13:6-13; 24:23; Am. 8:9; Mat. 24:29; Ros. 2:20; Wəh. 6:12-13.

□ **4:2 «Namimdin əyminidioqan silər üqün, qanatlırida xipa-dərman elip kelidioqan, həqqaniylikni parlitidioqan Quyax ornidin turidu»** — «qanatlırı» bəlkim «həqqaniylikni parlitidioqan quyax»ning nurlirini kərsitidu. **«həqqaniylikni parlitidioqan Quyax»** — ibraniy tilidə «həqqaniylik quyaxı» deyilidu. Məsiqni kərsitidu, əlwəttə.

Ahirki dawat wə bexarət

⁴ — Mən Hərəb teqida pütkül İsrail üqün qulum Musoqa buyruqan qanunni, yəni bəlgilimilər həm həkümlərni yadinglarda tutunglar.■

⁵ — Mana, Pərwərdigarning uluq həm dəhxətlik küni kelixtin awwal Mən silərgə İlyas pəyqəmbərnə əwətimən. ■ ⁶ U atilarning kənglini balilaroqa mayil, balilarning kənglini atilaroqa mayil qilidu; undaq bolmioqanda Mən kelip yər yüzini qarəx bilən uruwetimən.

■ 4:4 Qan. 6:3 ■ 4:5 Mat. 11:14; 17:11, 12, 13; Mar. 9:11, 12, 13; Luka 1:17; 9:30; Wəh. 11:3-12.

Mukeddes Kalam (yāngi yezik)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Pinyin script

Copyright © 2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 12 Sep 2021

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5